

Kriblende ord om smerte og sex

[Nye digte]

AF: Tue Andersen Nexø, 24. maj 2007

Niels Lyngsøs nye digtsamling er bedst, når den bryder med hans tidligere måde at skrive digte på. Men så er den også rigtigt god

De bedste passager i Niels Lyngsøs nye samling 39 digte til det brændende bibliotek er rigtigt gode. Det er også dem, der har et tonefald i sig, som er helt nyt i forhold til Lyngsøs tidligere bøger. Før i tiden excellerede Lyngsø i en kølig, med egne ord verdensvendt poesi, men nu er der - som bedst - noget personligt og smerteligt, rå, nærmest ubearbejdet i hans lyriske stemmeføring.

Det trænger igennem versenes sikre rytmer og fint modulerede billedsprog og optræder især i de digte, som kredser om de døde og fraværende forældre - og det, man vel bedst kan kalde portrætter af depressiv handlingslammelse. Her fra starten af digtet 'Ansigt (stilleben)':

Hvad er der med dit ansigt, far?/ Det virker så forladt, du/ er jo ikke død, men det er/ ligesom under vand. Din hud/ er farveløs og flydende/ - øjnene er ikke til/ at komme ind i, de/ er bag en masse/ højspændingsledninger,/ lavmælt elektrisk brummen.

Forbindelsen, ikke til verden, men til andre mennesker, er brudt. På den baggrund er det særligt fint, at digtet som tekst videregiver en art dobbelt indlevelse: Som læser er man ikke bare placeret hos den talende søn, men også i den bevidsthed, der er låst fast i et knitrende, psykisk nulpunkt. Et nulpunkt, som i øvrigt vender tilbage i andre af samlingens digte, her samlingens sidste, 'Hvad?':

Jeg ved ikke hvad det er/ min hovedpine et tæret/ mørke løsnet og i drift alt det/ der risler i muskler og hud og alt/ det jeg fortryder noget så jammerligt/ og intet kan gøre ved.

På trods af jeg'ets retningsløshed og det ret prunkløse anslag - formelt

set er der ikke tale om et synderligt ambitiøst digt - så føler man sig tiltalt og berørt. Der er en ærlighed her, en vilje til at dele ud af sin tvivl uden derfor at løse den.

Blødende statue

Sådan er det ikke hele vejen gennem 39 digte til det brændende bibliotek. Andre digte kredser om Hildegard von Bingsen, en religiøs mystiker fra Middelalderen. Atter andre - skrevet med referencer til Bibelens højsang - kan vel bedst beskrives som en art besyngelser af, hvordan den lykkelige liderlighed rusker i kroppen både før, under og efter rigtig god sex.

Det er fint nok, men det føles også en smule uvedkommende, nogle gange mere som 'gode digte' end som egentligt gode digte. Og anken er egentlig ikke, at smerte skulle være en nødvendighed for god litteratur. Det er mere, at Lyngsøs ærinde kan føles så genkendeligt og færdigtænkt, allerede inden man læser hans digte. Man ved, hvor han og de vil hen, og så udarter hans sprogøre og billedtalent sig til en art selv-kørende maskine.

Resultatet er mange meget lækre passager, men de rusker ikke i læseren. Det er nemlig i spændingen mellem sproglig sikkerhed og en åbenlys uafklarethed, at 39 digte til det brændende bibliotek for alvor løfter sig. Men så løfter den sig også, med digte og verslinjer, som er fuldt på højde med det bedste fra Lyngsøs tidligere samlinger: "Min overbo stikker hovedet ud af vinduet med et stort smil," står der i bogens indledende prosadigt, "'Tillykke!' siger hun. 'Hvad?' 'Du er død!'. Jeg får øje på to statuer i gården; den ene bløder."

Flere blødende statuer, tak, også selvom hverken vi eller digteren vel helt ved, hvad de skal betyde.

kultur@information.dk